

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4730
Karar No : 2014/147

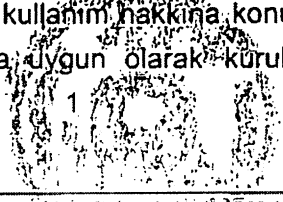
REKABET KURUMU
Tarih : 24.07.2014
Sayı : 4285

Davacı : OMW Petrol Ofisi A.Ş. (Eski Unvan:Petrol Ofisi A.Ş.)
Vekilleri : 1- Av. Ragıp TOPALOĞLU
Necatibey Caddesi, Güneşli Apartmanı, No:16/5, Kat:3
Sıhhiye / ANKARA
2-Av. İlhan KUL
Petrol Ofisi A.Ş. Yıldızevler Mah. 714. Sokak, No:5/36
Çankaya / ANKARA

Davalı : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA
Vekili : Av. Nagehan ÖZSEYHAN - Aynı adreste

Davanın Özeti : Petrol Ofisi A.Ş. ile Petrol-Tur Petrol ve Turizm Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. arasında imzalanan dikey anlaşmaya muafiyet tanınması için yapılan başvuruya ilgili olarak Rekabet Kurulu tarafından verilen 08.04.2010 tarih ve 10-29/436-162 sayılı kararın; 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5(a) maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan istisna hükmü uyarınca sağlayıcının kendi mülkiyetinde olan veya alıcı ile bağlantısız üçüncü kişiden elde ettiği intifa kira vb. haklara dayanarak elinde bulundurduğu tesislerle ilgili bayilik sözleşmelerinin ve bağlantılı diğer sözleşmelerin 5 yıl ile sınırlandırılmasına gerek olmadığı, dava konusu olayda ilgili akarakit istasyonunun bulunduğu taşınmazın Petrol Ofisi A.Ş. ile Petrol-Tur Petrol ve Turizm Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.'nin paylı mülkiyeti altında olduğu, paylı mülkiyet altındaki taşınmazın idaresi bakımından Petrol-Tur Petrol ve Turizm Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.'nin tek bir işletmeymiş gibi hareket ettiği ve aralarında rekabetin olmadığı belirtilerek bahse konu taraflar arasındaki dikey anlaşmanın istisna hükmü kapsamında değerlendirilmesi ya da söz konusu anlaşmaya bireysel muafiyet tanınması gerektiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : 2002/2 sayılı Tebliğ ile Tebliğ kapsamındaki bütün anlaşmalar bakımından bir geçiş dönemi öngörüldüğü; 18.09.2003 tarihi itibarıyla mevcut olan anlaşmalar bakımından, 2 yıllık geçiş sürecinin sonu olan 18.09.2005 tarihine kadar uyumlaştırmanın yapılabileceğinin açık olduğu; ancak Kılavuzda öngörülen hükümler gereği taraflar geçiş sürecinde bir uyumlaştırma yapmamış olsalar dahi Kurul'un azami hadde indirmiş olarak değerlendirme yapabileceği, bu durumda azami had olan 5 yılın sonu olan 18.09.2010 tarihine kadar rekabet etmeme yükümlülükleri bakımından dikey anlaşmalara müdahale edilemeyeceği, Tebliğ'in 5. maddesi ile getirilen istisnanın geçerli olabilmesi için ya doğrudan veya alıcıyla hiçbir bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait tesis üzerinde ya da bizzat sağlayıcı tarafından alıcıyla hiçbir bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde edilen bir aynı veya şahsi kullanım hakkına konu tesiste sürdürülmesi ve dikey ilişkinin en baştan itibaren bu koşullara uygun olarak kurulması gerektiği, ayrıca tesisin

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4730
Karar No : 2014/147

mülkiyetinin tümüyle sağlayıcıya ait olması gerektiği, ilgili taşınmaz ve istasyon üzerindeki tasarruf yetkisinin tek başına sağlayıcıya ait olmadıkça istisna hükmünden faydalanmasına olanak bulunmadığı, uyuşmazlığa konu olayda bu koşulların gerçekleşmediği, dağıtım firmasının özellikle istasyonda bayilik faaliyeti yapan bir gerçek/tüzel kişi ile paylı mülkiyet sahibi olması halinin, söz konusu anlaşmanın istisna kapsamına alınması için yeterli olmadığı, bizzat alıcının kendi payı üzerinde dağıtıcıya intifa hakkı tanındığı bir durumda, alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişiden edinilmiş bir aynı veya şahsi haktan bahsedilmesinin mümkün olmadığı, Kanun'un 5. maddesindeki şartların oluşmadığı, bu nedenle bireysel muafiyet tanınmayacağı, dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu belirtilerek, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Zühal Aysun SUNAY'ın Düşüncesi: Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

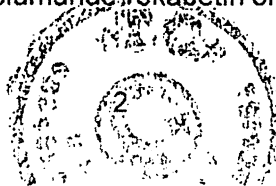
Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi: Dava, Petrol Ofisi A.Ş. ile Petrol-Tur Petrol ve Turizm Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. arasında imzalanan dikey anlaşmaya muafiyet tanınması için yapılan başvuruya dair olarak; 1-) 1.5.2008 tarihli bayilik sözleşmesi, 30.05.2008 tarihli protokol ve 20.08.2008 tarihli intifa hakkı tesisi ile tarafların iradelerinin yenilendiği değerlendirilerek, dikey ilişkinin 01.05.2008 tarihli bayilik sözleşmesi tarihinden itibaren 5 yıl süreyle grup muafiyeti kapsamında olduğuna, 2-) Söz konusu anlaşmaya 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5.maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınamayacağına ilişkin olarak Rekabet Kurulu'nca tesis edilen 08.04.2010 tarih ve 10-29/436-162 sayılı kararın iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4. maddesinin ilk fıkrasında, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğurabilecek nitelikte olan teşebbüslerarası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, ikinci fıkrasında bu hallerin neler olduğu sayılmıştır.

Kanun'un 5. maddesinin ilk fıkrasında, "Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir." denildikten sonra, bunun koşulları, "a) Malların üretim ve dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4730
Karar No : 2014/147

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması" olarak sayılmıştır. Bu maddenin son fıkrasında da, Kurul'un birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hakkında, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği ifade edilmiştir.

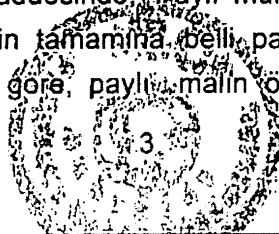
Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan ve 2003/3 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile Tebliğin Açıklanmasına Dair Kılavuz'da; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin büyük önem taşıdığı ve süresi beş yıldan uzun olan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerinin irdelenmesinden; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı, başka bir anlatımla sözleşmenin Kanun'un 4. maddesine aykırı hale geleceği kuşkusuzdur.

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinde; üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli bir mal veya hizmet alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar "dikey anlaşma" olarak tanımlanmış, 3/(d) maddesinde, rekabet etmeme yükümlülüğü, "Alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük" olarak belirlenmiş 5/1-(a) maddesinde, "Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise, yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir ayni veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdürecektse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir; şu kadar ki, rekabet etmeme yükümlülüğü, bu sürenin beş yılı aşan kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürüteceği faaliyetini kapsar." düzenlemesi yer almış bulunmaktadır.

Anılan Tebliğin açıklanmasına dair Kılavuzun 38. maddesinde; alıcıya en fazla beş yıllık süre için rekabet etmeme yükümlülüğü getirilebileceğine ilişkin düzenlemenin iki istisnasından birinin, alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin tümüyle sağlayıcıya ait olması gerektiği belirtilmiştir.

Medeni Kanun'un 688. maddesinde; Paylı mülkiyette birden çok kimsenin, maddi olarak bölünmüş olmayan bir şeyin tamamına belli paylarla malik olduğu belirtilmiş olup; Medeni Kanun'un 692. maddesine göre, paylı malın özgünlüğü amacın değiştirilmesi ve

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4730
Karar No : 2014/147

olağan şekilde kullanmanın gerekli kıldığı ölçüyü aşan yapı işlerine girilmesi veya paylı malın tamamı üzerinde tasarruf işlemlerinin yapılması ise, oybirliğiyle aksi kararlaştırılmış olmadıkça, bütün paydaşların kabulüne bağlı bulunmaktadır.

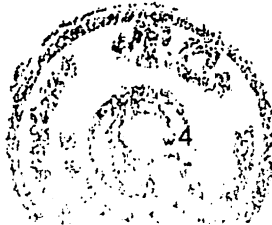
Dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerden; Petrol Ofisi A.Ş. ile Petrol Tur arasında imzalanan bildirim konu (dava konusu) dikey anlaşmanın, Ankara ili, Çankaya ilçesi, Karakusunlar mahallesi 9899 ada, 4 parselde kayıtlı, 1619/2400 oranındaki hissesi PO'ya, 781/2400 oranındaki hissesi ise Petrol Tur'a ait taşınmaz üzerinde akaryakıt istasyonu işletilmesine ilişkin olduğu, taraflar arasındaki ilk bayilik sözleşmesinin 14.09.2001 tarihinde, en son bayilik sözleşmesinin ise (5) yıl süreli olmak üzere 01.05.2008 tarihinde, taraflar arasındaki bayilik ilişkisi ve intifa hakkının esaslarını düzenleyen protokolün 30.05.2008 tarihinde imzalandığı, taşınmaz üzerinde akaryakıt, oto LPG, madeni yağ satış ve servis istasyonu kurmak amacıyla Petrol Tur'un hissesine düşen kısımda PO'ya 15 yıl süreyle 20.08.2008 tarihli resmi senet ile intifa hakkı tesis edildiği ve söz konusu akaryakıt istasyonunun taşınmazın bütününde kurulu olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, mülkiyet hakkının tamamı sağlayıcıya ait olmayan bu taşınmaz üzerindeki PO'nun ortak mülkiyet hakkından kaynaklanan yetkileri Petrol Tur'un iştiraki olmaksızın bağımsız bir şekilde kullanması mümkün olmadığından, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesini (a) bendinde yer alan istisna hükmünün şartının gerçekleşmediği gibi sağlayıcının, alıcının mülkiyetinde olan hisse üzerinde intifa hakkı tesis etmiş olmasının da taraflar arasındaki dikey ilişkide istisnaya ilişkin anılan Tebliğ hükmünün şartını gerçekleştirmediği açıktır.

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde muafiyet için öngörülen koşulların gerçekleşebilmesi için, üretimin ve dağıtımın iyileştirilmesi, teknik ve ekonomik gelişmenin artması ve bunun net pozitif etkilerinin mevcut olduğunun ortaya konulması, tüketicinin ekonomik gelişmeden yarar sağlaması, ekonomiye ve tüketiciye sağlanacak yararlar ile ilgili pazardaki rekabetçi yapı üzerinde yaratması muhtemel zararlar arasında kabul edilebilir bir denge kurulması halinde anlaşmaların rekabet yasağına yönelik hükümlerinin beş yılı aşmamak kaydıyla muafiyetten yararlanabilmesi öngörülmüş olup; Tebliğ ile getirilen bu beş yıllık sürenin üzerinde, daha uzun bir süre için muafiyet tanınmasını gerektirecek mahiyette bir nedenin varlığının dava konusu olayda ortaya konulmadığı ve saptanamadığı anlaşıldığından, söz konusu anlaşmaya bireysel muafiyet tanınmamasına ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Davacının diğer iddiaları ise, dava konusu işlemi kusurlandırıcı mahiyette görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2010/4730

Karar No : 2014/147

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için taraflara önceden bildirilmiş bulunan 28.01.2014 tarihinde, davacı vekili Av. Ragıp Topaloğlu'nun ve davalı idare vekili Av. Nagehan Özseyhan'ın geldikleri, Danıştay Savcısı'nın hazır olduğu görülmekle, açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra taraflara son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Dava, Petrol Ofisi A.Ş. ile Petrol-Tur Petrol ve Turizm Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. arasında imzalanan dikey anlaşmaya muafiyet tanınması için yapılan başvuruya ilgili olarak Rekabet Kurulu tarafından verilen 08.04.2010 tarih ve 10-29/436-162 sayılı kararın iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş; Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan "a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması, c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olanlardan fazla sınırlanmaması" şeklinde belirlenen koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği; Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği kuralına yer verilmiştir.

Rekabet Kurulu'nca, Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmasının koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinde, üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar dikey anlaşma olarak tanımlanmıştır. Yine aynı Tebliğ'in 5(a) maddesinde ise, Tebliğ ile tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır. Diğer taraftan, konuyla ilgili sözleşmeler ile kira sözleşmelerinin tamamının tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Bu dikey anlaşmalar ile bayiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesi, söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır. Bunun yanında, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde, anlaşmalardaki

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

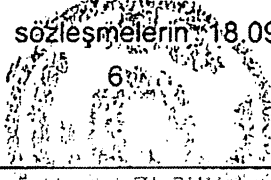
Esas No : 2010/4730

Karar No : 2014/147

rekabet etmeme yükümlülüklerine veya bu yükümlülüğün anlaşmanın asli bir parçası olduğu hâllerde anlaşmanın tamamına yönelik olarak getirilen beş yıllık grup muafiyeti sınırına ilişkin olarak bir istisna düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme, "Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise, yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir aynı veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdüreceyse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir; şu kadar ki, rekabet etmeme yükümlülüğü, bu sürenin beş yılı aşan kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürüteceği faaliyetini kapsar." şeklindedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 39. paragrafında ise, "Tebliğ'in 5'inci maddesi ile getirilen bu istisna, "öncelikle ve özellikle" ilişkinin başlangıcından itibaren üçüncü şahıslardan aynı ya da şahsi haklar kapsamında taşınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sağlayıcı tarafından işletilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı veren ile hiçbir bağlantısı olmayan şahıslarla bayilik ilişkisinin kurulması ile sınırlıdır. Muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan; faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması halinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzaması söz konusu değildir." şeklinde açıklama yer almaktadır.

Öte yandan, 18.09.2003 tarih ve 25233 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2003/3 sayılı Tebliğ'le, Tebliğ'e, "Bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinden yararlanabilmesi için, bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde yukarıdaki 1'inci madde ile getirilen değişikliğe uygunluğunun sağlanması gerekir. Bu süre içerisinde anılan anlaşmalara 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde öngörülen yasaklama uygulanmaz." yönünde geçici madde eklenmiştir.

Akaryakıt dağıtım sektöründeki dikey anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygunluğunun belirlenmesine yönelik Rekabet Kurulu'nun 15.11.2006 tarih ve 06-84/1059-306 sayılı kararıyla, rekabet yasağı yönünden yukarıda getirilen ve geçici madde ile belirlenen geçiş dönemi incelenerek; beş yıl olarak belirlenen rekabet yasağının, 2003/3 sayılı Tebliğ ile teşebbüslerin mevcut anlaşmalarını iki yıl içerisinde bu değişikliğe uygun hale getirmesinin kurala bağlandığı, mevcut sözleşmelerdeki bu değişikliklerin hangi surette yapılacağı ve bunların kalan uygulama sürelerinin nasıl belirleneceği konusuna Rekabet Kurulu'nun 26.01.2006 tarih ve 06-04/55-13 sayılı kararında açıklık getirildiği, buna göre; 18.09.2005 tarihinden önce yapılan ve rekabet etme yasağı süresi beş yılı aşan sözleşmelerden 18.09.2005 tarihi itibarıyla uygulama süresinin beş yıldan az olanlarda herhangi bir değişiklik yapmaya gerek olmayıp, bunların süresinin sonuna kadar geçerli olduğu, 18.09.2005 tarihi itibarıyla kalan süresi beş yılı aşan sözleşmelerin 18.09.2010 tarihine kadar geçerli olup

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2010/4730

Karar No : 2014/147

sözleşme tadillerinin buna göre yapılması gerektiği, 18.09.2005 tarihi itibarıyla rekabet yasağının süresi beş yılı geçenlerin, imzadan itibaren "en yüksek yasal hadde indirildiği" ve beş yıllık azami süre dolana kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'in öngördüğü koşulları sağladığı sonuçlarına varılmıştır.

Görüldüğü üzere, 2003/3 sayılı Tebliğ ile bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği 18.09.2003 tarihi itibarıyla, bu tarihten önce dağıtıcılar ile bayiler arasında kurulan sözleşmelere yönelik olarak, bu sözleşmelerin süresinin Tebliğ'e uygun hale getirilmesi amacıyla iki yıllık geçiş sürecinin getirildiği, Kurul tarafından geçiş sürecini irdelleyen kararlarında da, 18.09.2003 tarihinden önce kurulan bayilik-dağıtıcı ilişkisinin, en son 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ hükümlerinden yararlanacağı, bu tarihten sonra ise gerekli değişikliklerin yapılmaması durumunda 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edileceği anlaşılmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Petrol Ofisi A.Ş. (PO) ile Petrol-Tur Petrol ve Turizm Tic. ve San. Ltd. Şti.(Petrol-Tur) arasındaki dikey anlaşmaya muafiyet tanınması talebiyle yapılan başvuru üzerine verilen dava konusu Rekabet Kurulu kararında özetle; PO ve Petrol Tur arasında imzalanan bildirim konu dikey anlaşmanın; tapuda Ankara ili, Çankaya ilçesi, Karakusunlar mahallesi 9899 ada, 4 parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde akaryakıt istasyonu işletilmesine ilişkin olduğu, söz konusu taşınmazın 1619/2400 oranındaki hissesinin PO'ya, 781/2400 oranındaki hissesinin ise Petrol Tur'a ait olduğu, taraflar arasındaki ilk bayilik sözleşmesinin 14.09.2001 tarihinde, en son bayilik sözleşmesinin 5 yıl süreyle geçerli olmak üzere 01.05.2008 tarihinde akdedildiği, taraflar arasında bayilik ilişkisi ve intifa hakkının esaslarını düzenleyen protokolün 30.05.2008 tarihinde imzalandığı, taşınmaz üzerinde akaryakıt, oto LPG, madeni yağ satış ve servis istasyonu kurmak amacıyla Petrol Tur'un hissesine düşen kısımda PO'ya 15 yıl süreyle 20.08.2008 tarihli resmi senet ile intifa hakkı tesis edildiği, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin "Rekabet Etmeme Yükümlülüğü" başlıklı 5. maddesi uyarınca; alıcının (bayi) anlaşmaya dayalı faaliyetini sürdürdüğü tesisin mülkiyetinin, ya arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya (dağıtım firması) ait olması, ya da alıcı bu faaliyetini, sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir ayrı veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdürmesi gerektiği, bildirim konusu olayda bu iki şarttan hiçbirinin karşılanmadığı, öncelikle ilk şart bakımından değerlendirildiğinde; tesisin arazi ile birlikte sağlayıcıya ait olduğu kabul edilse bile, mülkiyet hakkı alıcı ile birlikte paylı mülkiyet esaslarına göre kullanıldığı, Medeni Kanun'un 688. maddesine göre, paylı mülkiyetten söz edilebilmesi için, bir mal üzerinde birden fazla kişinin paylı olarak malik olması ve bu malın malikler arasında maddi olarak paylaştırılmamış olması gerektiği, birlikte mülkiyetin bu türünde mülkiyet hakkına sahip birden fazla kişi olmasına rağmen, eşya üzerinde tek bir mülkiyet hakkının söz konusu olduğu, ancak her paydaşın bu tek mülkiyet hakkının belli bir oranı üzerinde hak sahibi olduğu, her bir payın

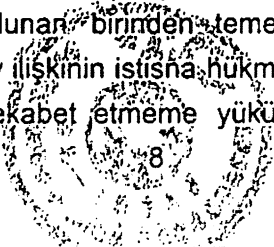
T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2010/4730

Karar No : 2014/147

diğerlerinden bağımsız olduğu, bunun sonucu olarak müşterek malın maliklerinin, sahip oldukları paylar üzerinde, diğer paydaşlardan bağımsız şekilde kullanabileceği hak ve yetkileri haiz olduğu, diğer bir deyişle her hissedarın kendi payını diğer bir kimseye devredebileceği, rehin konusu yapabileceği, diğer paydaşların haklarını kısıtlayacak nitelikte olmamak üzere, kendi payı üzerinde diğer itifak haklarını da tesis edebileceği, paylar üzerindeki tasarruflar bağımsız olduğundan paydaşlardan birinin alacaklısının borçlu paydaşın hissesinin üzerine haciz koydurabileceği, her paydaşın eşya üzerinde, diğer paydaşların aynı nitelikte hakları ile bağdaşması kaydıyla kullanma ve yararlanma hakkı olduğu, Medeni Kanun'un 689 ve devamı maddelerinde, paylı mülkiyette malın idaresi hususundaki kararların nasıl alınacağını düzenlediği; 689. maddede, paydaşların kendi aralarında oybirliğiyle anlaşarak yararlanma, kullanma ve yönetime ilişkin konularda kanun hükümlerinden farklı bir düzenleme yapabileceklerinin belirtildiği; 690. maddede, paydaşlardan her birinin olağan yönetim işlerini yapmaya, özellikle küçük onarımları yaptırmaya ve tarımsal işleri yürütmeye yetkili olduklarının belirtildiği; 691. maddede, önemli yönetim işlerinin pay ve paydaş çoğunluğuyla alınacak karara göre yapılacağını düzenlediği, olayda olduğu gibi müşterek mal sadece iki paydaşa aitse pay ve paydaş çoğunluğunu sağlamanın ancak tarafların ittifakı ile olacağı, Medeni Kanun'un 692. maddesi uyarınca, paylı malın özgülendiği amacın değiştirilmesi ve olağan şekilde kullanmanın gerekli kıldığı ölçüyü aşan yapı işlerine girişilmesi veya paylı malın tamamı üzerinde tasarruf işlemlerinin yapılmasının ise, oybirliğiyle aksi kararlaştırılmış olmadıkça bütün paydaşların kabulüne bağlı olduğu, başvuru konusu olayda PO mülkiyet hakkını Petrol Tur ile paylaştığı için ortak malı birlikte yönettikleri, bu bakımdan olağan, önemli ve olağanüstü yönetim işlerinde yetkili olup olmadıkları veya hangi nisapla karar almak suretiyle bu işleri yapabileceklerinin kanunla düzenlendiği, bildirim formunda yer alan bilgilerden söz konusu akaryakıt istasyonunun taşınmazın bütününde kurulu olduğunun anlaşıldığı, Medeni Kanun hükümlerinden de çıkarılacağı gibi, ister taşınmazın kullanımında pay ve paydaş çoğunluğunu gerektiren işler olsun, ister intifa hakkı tesisi gibi oybirliği gerektiren işler ve malın tamamındaki tasarruf işlemleri olsun, iki paydaşın bulunduğu başvuru konusu taşınmazda diğer paydaşın onayı olmaksızın söz konusu işlemlerin yapılamayacağı, bu çerçevede, mülkiyet hakkının tamamının sağlayıcıya ait olduğunu söylemek mümkün olmadığı gibi, PO'nun taşınmaz üzerindeki ortak mülkiyet hakkından kaynaklanan yetkilerini Petrol Tur'un iştiraki olmaksızın bağımsız bir şekilde kullandığını söylemenin de mümkün olmayacağı, bu nedenle, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendinin 3. paragrafında yer alan istisna hükmünün ilk şartının gerçekleşmediği; istisna hükmünün ikinci şartı bakımından değerlendirildiğinde; sağlayıcı alıcının mülkiyetinde olan hisse üzerinde intifa hakkı tesis edildiği, oysa istisna hükmünün uygulanması için bu hakkın alıcıdan veya onunla bağlantısı bulunan birinden temellük edilmesine cevaz bulunmadığı, bu nedenle başvuru konusu dikey ilişkinin istisna hükmünden yararlandığı yorumunun, istisna hükmü ile getirilen amacın ve rekabet etmeme yükümlülüğünün süresine ilişkin getirilen

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2010/4730

Karar No : 2014/147

sınırın aşılması anlamına gelebileceği, Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin, Rekabet Kurulu'nun Total-Akdağ kararını iptal ettiği 13.05.2008 tarih ve E:2006/1604, K:2008/4196 sayılı kararında; uzun süreli kira sözleşmesinin işletme sözleşmesine olan etkisi nedeniyle işletme sözleşmesini de kira sözleşmesiyle birlikte değerlendirerek, taraflar arasında imzalanan işletme sözleşmesinin süresinin belirsiz hale geldiği yorumuna ulaştığı, bildirim konusu olayda da bayilik sözleşmesinin süresini uzatacak nitelikte, dikey ilişkide alıcı konumundaki bayiden alınan bir intifa hakkı söz konusu olduğundan, taraflar arasındaki dikey ilişkinin istisna hükmünün ikinci şartını da sağlamadığı, diğer taraftan, bayinin 5. yılın sonunda başka bir dağıtım firmasıyla çalışmak istemesi hâlinde, taşınmazın tamamının kullanılması söz konusu olacağından, taraflar arasında anlaşma sağlanamaması ve hâkimin müdahalesi yoluna gidilmesi halinde, taraflar arasında fiili kullanım biçimi oluşup oluşmadığı da değerlendirilerek taşınmazın kullanım şeklinin mahkemece belirleneceği, zira Medeni Kanun'un 693. maddesinde, paydaşlardan her birinin, ancak diğerlerinin hakları ile bağdaştığı ölçüde paylı maldan yararlanabileceği ve onu kullanabileceğinin düzenlendiği, uyuşmazlık hâlinde yararlanma ve kullanma şeklini hâkimin belirleyeceği, bu belirlemenin, paylı malın kullanılmasının zaman veya yer itibarıyla paydaşlar arasında bölünmesi biçiminde olabileceği, bu yönde bir düzenlemenin ise ancak mahkemelerce yapılabileceği, bu nedenle bildirim konusu dikey ilişkinin Tebliğ'de yer alan istisna hükmünden yararlanamadığı, ancak 01.05.2008 tarihli bayilik sözleşmesi, 30.05.2008 tarihli protokol ve 20.08.2008 tarihli intifa hakkı tesisi ile tarafların iradelerinin yenilendiği değerlendirilerek, 01.05.2008 tarihli bayilik sözleşmesi tarihinden itibaren 5 yıl süreyle grup muafiyeti kapsamında olduğu, ayrıca bildirim formunda yer verilen talep doğrultusunda, bildirim konu dikey anlaşma ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet incelemesi yapıldığı, bu kapsamda yapılan tespit ve değerlendirmelerin bildirim konu anlaşmaya 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyeti süresinden daha uzun bir süre için muafiyet tanınması bakımından yeterli bir gerekçe görünmediği, bu nedenle anlaşmaya bireysel muafiyet tanınmasına yönelik taleplerin reddedilmesi gerektiği, bu nedenle PO ile Petrol-Tur arasında imzalanan akaryakıt bayilik sözleşmesi, protokol ve intifa hakkına ilişkin resmi senetten oluşan dikey anlaşmada; 01.05.2008 tarihli bayilik sözleşmesi, 30.05.2008 tarihli protokol ve 20.08.2008 tarihli intifa hakkı tesisi ile tarafların iradelerinin yenilendiği değerlendirilerek, dikey ilişkinin 01.05.2008 tarihli bayilik sözleşmesi tarihinden itibaren 5 yıl süreyle grup muafiyeti kapsamında olduğuna, söz konusu anlaşmaya 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınamayacağına karar verildiği anlaşılmıştır

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin "Rekabet Etmeme Yükümlülüğü" başlıklı 5. maddesinin (a) bendinin 3. paragrafı ile rekabet etmeme yükümlülüğüne getirilen istisnanın amacı, sağlayıcının mülkiyeti kendine ait olan bir yerde kendi izni olmadan rakip malların satılmasına izin vermemesinin haklı görülmesidir. İstisna hükmü, ancak iki koşuldandır: birinin gerçekleşmiş olması hâlinde sağlanmış kabul

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4730
Karar No : 2014/147

edilecektir. Bu koşullar; alıcının (bayi) anlaşmaya dayalı faaliyetini sürdürdüğü tesisin mülkiyetinin, ya arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya (dağıtım firması) ait olmalı, ya da alıcı bu faaliyetini, sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir aynî veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdürmeleridir.

Olayda; PO ve Petrol Tur arasında imzalanan bildirim konu dikey anlaşmanın; tapuda Ankara ili, Çankaya ilçesi, Karakusunlar mahallesi 9899 ada, 4 parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde akaryakıt istasyonu işletilmesine ilişkin olduğu, söz konusu taşınmazın 1619/2400 oranındaki hissesinin PO'ya, 781/2400 oranındaki hissesinin ise Petrol Tur'a ait olduğu, söz konusu akaryakıt istasyonunun taşınmazın bütününde kurulu olduğunun anlaşıldığı, Medeni Kanun'un 688 vd. maddelerinden de çıkarılacağı gibi, ister taşınmazın kullanımında pay ve paydaş çoğunluğunu gerektiren işler olsun, ister intifa hakkı tesisi gibi oybirliği gerektiren işler ve malın tamamındaki tasarruf işlemleri olsun, iki paydaşın bulunduğu başvuru konusu taşınmazda diğer paydaşın onayı olmaksızın söz konusu işlemlerin yapılamayacağı, bu çerçevede, mülkiyet hakkının tamamının sağlayıcıya ait olduğunu söylemek mümkün olmadığı gibi, PO'nun taşınmaz üzerindeki ortak mülkiyet hakkından kaynaklanan yetkileri Petrol Tur'un iştiraki olmaksızın bağımsız bir şekilde kullandığını söylemenin de mümkün olmayacağı, bu nedenle, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin (a) bendinin 3. paragrafında yer alan istisna hükmünün ilk şartının gerçekleşmediği; istisna hükmünün ikinci şartı bakımından değerlendirildiğinde; sağlayıcı, alıcının mülkiyetinde olan hisse üzerinde intifa hakkı tesis ettiği, oysa istisna hükmünün uygulanması için bu hakkın alıcıdan veya onunla bağlantısı bulunan birinden temellük edilmesine olanak bulunmadığı, olayda ise, bayilik sözleşmesinin süresini uzatacak nitelikte, dikey ilişkide alıcı konumundaki bayiden alınan bir intifa hakkı söz konusu olduğundan, taraflar arasındaki dikey ilişkinin istisna hükmünün ikinci şartını da sağlamadığı açıktır.

Öte yandan, uyuşmazlığa konu dikey anlaşma 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet açısından değerlendirildiğinde, Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların gerçekleşmediği, ayrıca davacı tarafından da, söz konusu anlaşmaya 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyeti süresinden daha uzun bir süre için muafiyet tanınması bakımından yeterli bir gerekçe ortaya konulmadığı görülmektedir.

Bu durumda; PO ile Petrol-Tur arasında imzalanan akaryakıt bayilik sözleşmesi, protokol ve intifa hakkına ilişkin resmi senetten oluşan dikey anlaşmada; 01.05.2008 tarihli bayilik sözleşmesi, 30.05.2008 tarihli protokol ve 20.08.2008 tarihli intifa hakkı tesisi ile tarafların iradelerinin yenilendiği değerlendirilerek, dikey ilişkinin 01.05.2008 tarihli bayilik sözleşmesi tarihinden itibaren 5 yıl süreyle grup muafiyeti kapsamında olduğuna, söz konusu anlaşmaya 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınamayacağına ilişkin dava konusu 08.04.2010 tarih ve 10-29/436-162 sayılı Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırı bir yön görülmemiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4730
Karar No : 2014/147

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 158,90.-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 3.000.-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 28.01.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	H. Neşe	Ahmet	Dr. Hasan	Hamza
ÖZGÜR	SARI	EĞERCİ	GÜL	EYİDEMİR

Yargılama Giderleri :
Başvuru Harcı : 26,25.-TL
Karar Harcı : 35,50.-TL
YD Harcı : 28,15.-TL
Posta Gideri : 69,00.-TL
Toplam :158,90.-TL